

DE OPMAAK VAN

EEN STRATEGISCH PLAN
VOOR DE BIBLIOTHEEK VAN DIEPENBEEK

Cursist: Patricia Stegen

Lesgever: Patrick Vanouplines

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
<i>1.1 Situatieschets</i>	3
1.1.1 Bibliotheek	3
1.1.2 Muziekacademie	3
2. Strategisch plan	4
<i>2.1 Waarden en kernactiviteiten</i>	4
2.1.1 Waarden	4
2.1.2 Kernactiviteiten	4
<i>2.2 Missie en visie</i>	4
2.2.1 Missie.....	4
2.2.2 Visie	4
<i>2.3 SWOT-analyse</i>	5
2.3.1 STERKTES	5
2.3.2 ZWAKTES.....	5
2.3.3 OPPORTUNITEITEN	5
2.3.4 BEDREIGINGEN	5
2.3.5 CONCLUSIE SWOT- analyse.....	6
<i>2.4 Strategische doelstellingen (lange termijn)</i>	7
2.4.1 Selecteren van doelmarkten: de verschillende segmenten en hun mogelijke behoeften	7
<i>2.5 Operationele doelstellingen</i>	7
<i>2.6 Acties en projecten</i>	7
2.6.1 Acties- marketingmix	8
2.6.2 Projectfiche	9

1. Inleiding

De keuze voor de opmaak van mijn plan is gevallen op de openbare bibliotheek van Diepenbeek, mijn vorige werkplaats.

1.1 *Situatieschets*

De gemeente Diepenbeek heeft iets meer dan 18 000 inwoners.

Via de autosnelweg E 313 afrit 30 is de gemeente gemakkelijk bereikbaar. Je kan ook met de trein naar Diepenbeek sporen. Als je afstapt aan de stopplaats ben je meteen in het centrum van de gemeente.

Koorddansen op de Demer, dat doet Diepenbeek.

Een kort verblijf in Diepenbeek biedt veel mogelijkheden.

Je kan genieten van het landelijk karakter van het dorp, de vele bezienswaardigheden, de natuurgebieden en genieten van de terrasjes op het vernieuwde Marktplein.

Maar je kan van hieruit ook heel wat mooie plekken in de nabije omgeving bezoeken.

Hasselt, Bilzen, Genk en Tongeren liggen vlakbij. Op een half uurtje ben je ook in Maastricht of Aken. En niet te vergeten, de autosnelweg geeft een makkelijke en snelle verbinding naar de Ardennen.

Bron: website Diepenbeek

1.1.1 Bibliotheek

De bibliotheek is wekelijks 28 uren geopend en heeft een publieksbereik in de gemeente van 15,92 %. In september 2006 werd de collectie verhuisd naar een nieuwe, ruimere locatie, centraal gelegen aan het marktplein.

Niet alleen de infrastructuur maar ook de dienstverlening werd uitgebreid: ruimere openingsuren, internetvoorziening in de bibliotheek, geautomatiseerde uitleen met een webopac¹, bib-aan-huis, introductiebezoeken Provinciale Middelbare School, aanbieden boekenpakketten aan de lagere scholen, enz.

De afdeling AVM² bevat muziek, dvd's en video's inclusief verwante boeken. Bladmuziek is nog niet aanwezig.

Het personeelskader bedraagt 3,9 VTE. De functie van assistent-bibliothecaris werd ingevuld op 1 februari 2008, de nieuwe bibliothecaris begon op 1 augustus 2008.

Een nieuwe bibliothecaris brengt ook een nieuwe visie met zich mee gevolgd door andere richtlijnen en een nieuwe planning.

In de begroting 2008 is er voorzien voor:

personeelsuitgaven	€ 283.264
gebouw	€ 23.300
aankoop collecties	€ 70.000

Bron: bibliotheekbeleidsplan 2008

1.1.2 Muziekacademie

De gemeente heeft sedert begin jaren zestig een muziekacademie, dat een filiaal is van de Stedelijke Academie Muziek, Woord en Dans (verder SAMWD) te Genk.

In 1968 verhuisde de academie naar de Gemeentelijke Basisschool in de Kloosterstraat.

Een aantal jaren geleden breidde de muziekacademie uit tot Academie voor Muziek, Woord en Dans. Ook het aantal studierichtingen is in de voorbije jaren fors toegenomen, net als het aantal leerkrachten. Niet alleen in het centrum kunnen leerlingen notenleer volgen, maar ook in Lutselus en in Rooierheide. Momenteel volgen een 350-tal enthousiaste leerlingen (kinderen en volwassenen) er lessen.

Bron: website Diepenbeek

---

¹ catalogus raadpleegbaar via internet

² Audio Visuele Middelen

2. Strategisch plan

Uitgangspunt

Net als bedrijven hebben bibliotheken te maken met verschillende markten en belangengroepen. En zoals een commercieel bedrijf het zich niet kan permitteren om steeds op zoek te gaan naar nieuwe afzetmarkten moet een bibliotheek ook trachten steeds nieuwe doelgroepen aan te spreken.

2.1 *Waarden en kernactiviteiten*

2.1.1 Waarden

1. Unesco manifest over de openbare bibliotheek
2. Statuut openbare bibliotheek
3. Professioneel statuut van de Belgische bibliothecarissen

2.1.2 Kern activiteiten

De opdracht van de openbare bibliotheek in relatie tot informatie, educatie, cultuur en ontspanning leidt tot de volgende kernactiviteiten, die centraal staan in de dienstverlening aan het publiek.

1. Garanderen dat de burgers toegang hebben tot allerlei vormen van informatie
2. Ondersteunen van zelfstudie en het reguliere onderwijs op alle niveaus.
3. Bijdragen aan de ontwikkeling van vaardigheden die het omgaan met informatie en computers moeten vergemakkelijken.
4. Aanleren en versterken van leesgewoonten bij kinderen van jongs af aan.
5. Besef bijbrengen van het culturele erfgoed, waardering voor kunst en van de verworvenheden en vernieuwende ontwikkelingen op gebied van de wetenschap.

2.2 *Missie en visie*

2.2.1 Missie

De bibliotheek wil in een aangename en moderne infrastructuur, met voldoende gemotiveerd en bekwaam personeel, op een gebruiksvriendelijke en dynamische manier een uitgebreide, actuele en gevarieerde collectie aanbieden. Verder wenst zij in te spelen op de recreatieve, educatieve, informatieve en culturele behoeften van al haar gebruikers. Dit alles kan niet zonder een efficiënte samenwerking tussen de verschillende culturele actoren in de Gemeente.

2.2.2 Visie

De openbare bibliotheek van Diepenbeek wenst zich binnen de 5 jaar te profileren als DE bereidwillige en samenwerkende partner die veel te bieden heeft. Ze verricht adequaat openbaar bibliotheekwerk ten behoeve van de lokale gemeenschap, biedt ruimte voor aangename ontmoeting en speelt een belangrijke rol in het bewaren en overdragen van documentair en literair erfgoed.

Bron: cultuurbeleidsplan 2008

2.3 SWOT-analyse

2.3.1 STERKTES

1. Aanwezigheid van een muziekacademie in de gemeente
2. Samenwerking met de dienst vrije tijd (tentoonstellingen en uitbreidingsactiviteiten)
3. Een moderne infrastructuur
4. Hoge factor klantvriendelijkheid
  - ♪ gemotiveerde, klantvriendelijke medewerkers met jarenlange ervaring
  - ♪ ruime openingsuren
  - ♪ nauwe klantenbinding
  - ♪ online catalogus, met mogelijkheid tot verlenging en reserveringen via de website
  - ♪ mogelijkheid tot indienen aankoopssuggesties
  - ♪ aangepaste uitleentermijnen voor speciale doelgroepen

2.3.2 ZWAKTES

1. Te lage vormingsgraad van het personeel (bibliotheektechnisch, ICT, educatief vlak)
2. Te weinig mogelijkheid tot het organiseren van uitbreidingsactiviteiten door
  - ♪ gebrek aan kennis van organisatiekunde
  - ♪ hoge tijdsinvestering van het bibliotheektechnisch personeel
3. Imago-uitstraling, vooral naar de doelgroep senioren

2.3.3 OPPORTUNITEITEN

1. Locatie naast cultuurhuis, Gildenzaal en theaterzaal om activiteiten te organiseren (geplande vernieuwing van deze infrastructuur in deze beleidsperiode)
2. Nabijheid van drie lagere scholen op wandelafstand van de hoofdbibliotheek
3. Samenwerking met de SAMWD te Genk biedt extra mogelijkheden bij het organiseren van uitbreidingsactiviteiten
4. De nieuwe voorzitter van de cultuurraad zetelt ook in het beheersorgaan van de bibliotheek.

2.3.4 BEDREIGINGEN

1. Sterke concurrentie op de digitale markt plaatst de bibliotheek te midden van de grote, machtige spelers
2. Wijzigingen in de regelgeving voor auteursrechten

3. Verantwoorde selectie van de tijdsinvestering in uitbreidingsactiviteiten t.o.v. de winst in de vorm van stijging van het aantal leden en uitleningen

4. Verlies van subsidies

2.3.5 CONCLUSIE SWOT- analyse

De huidige visie volgt een strategie die een beetje voor iedereen goed wil doen. Aangezien elke segment een andere aanpak vraagt, vergt het veel energie en geld om verschillende doelgroepen samen aan te pakken. Bovendien is het moeilijk om op deze wijze snel in te spelen op kansen die zich aandienen.

De bibliotheek moet meer gebruik maken van haar sterktes. Aan de ene kant is het de bedoeling om de huidige leners aan de bibliotheek te blijven binden, aan de andere zijde om te trachten zoveel mogelijk nieuwe (of ex-gebruikers) aan te sporen gebruik te laten maken van de dienstverlening. Daarom is het van groot belang om een groot doelpubliek uit verschillende segmenten aan te spreken en een gevarieerde en actuele collectie aan te bieden.

Een goede samenwerking met de culturele actoren en de muziekacademie kan bovendien een meerwaarde opleveren.

Extra aandachtspunt: vorming van personeel.

2.4 Strategische doelstellingen (lange termijn)

LT³ 1. Meer bieb voor meer mensen → bibliotheekbezoek stimuleren

LT 2. Verdiepen en verbreden van cultuurparticipatie

2.4.1 Selecteren van doelmarkten: de verschillende segmenten en hun mogelijke behoeften

<i>SEGMENT</i>	<i>BEHOEFTE</i>
Leden muziekacademie	Studiemateriaal, educatieve activiteiten
Leden muziekverenigingen	Culturele participatie, ontspanning
Jonge ouders met hun kinderen	Educatie, ontspanning, ontmoetingsplaats
Senioren	Ontspanning, ontmoetingsplaats Levenslang leren
Muziekbeoefenaar	Hobby, educatie
Leerkrachten	Instructiemateriaal voor de lessen MO
Professionelen	Productiemateriaal, informatie

2.5 Operationele doelstellingen

1. Aanbieden van een aanvullende collectie bladmuziek (afgestemd op de collecties van de concurrentie: de OB van Genk en Hasselt), introductie bij het grote publiek volgt tijdens de week van de amateurkunsten.

2. Organiseren van twee uitbreidingsactiviteiten per jaar in de muziekafdeling ter bevordering van de samenwerking met de muziekacademie en andere culturele actoren

2.6 Acties en projecten

---

³ Lange Termijn

2.6.1 Acties - marketingmix

<u>LT</u>	<u>Product</u>	<u>Plaats</u>	<u>Promotie</u>	<u>Prijs</u>	<u>Personeel</u>
1.	Operationele doelstelling 1				
	Nieuwe deelcollectie: een gevarieerd basispakket bladmuziek	Afdeling AVM	Drukwerk: Gemeentelijk infoblad 'Teng' , folder, uitnodiging (post, e-mail) Website van de gemeente Mond-op-mond reclame Lokale Radio 'VRD' Prospectie in de scholen Affiche op het prikbord in het gemeentehuis, Huis Schoofs, seniorenhuis 't Fonteintje en jeugdhuis 'Heizoe'	Uitleen is gratis Lidgeld: kinderen gratis Volwassenen: € 5,00 60 plussers betalen € 2,50	Hoeveel medewerkers die voldoende vertrouwd zijn met de terminologie voor het beschrijven van de collectie? zijn inzetbaar? Beschikbaarheid: Kunnen bepaalde medewerkers enkele uren per week uittrekken of kunnen ze deeltijds of zelfs voltijds ingeschakeld worden?
2.	Operationele doelstelling 2				
	Uitbreidingsactiviteit	Cultuurhuis Theaterzaal Gildenzaal Expositieruimte en leeszaal in de bibliotheek	Idem strategische doelstelling 1.	Deelname introductie en muzikale avond is gratis	Personeel van de dienst cultuur om de geluidsinstallatie te bedienen Voor een introductie is de aanwezigheid van een bibliotheekmedewerker voldoende PWA' ers voor de bediening van de gasten

2.6.2 Projectfiche

<u>LT</u>	<u>Operationele Doelstelling</u>	<u>Doelgroep</u>	<u>Actie</u>	<u>Middelen</u>	<u>Indicatoren</u>
1.	Kennismaking met de nieuwe deelcollectie bladmuziek	Jonge ouders met hun kinderen Senioren met hun kleinkinderen Amateurmuzikanten	Opendeurdag in de bibliotheek	Voor de uitbouw van de collectie: <ul style="list-style-type: none"> ♪ Personele middelen voor de catalografie en de materiaalverwerking ♪ Aankoop van bladmuziek van artikel nummer 76730/124-12 (€ 10000,00) ♪ Aangepaste bakken: kredieten voorzien op de begroting 2008 onder het artikelnummer 767/741-98 (€ 1600,00) Voor de opendeurdag: <ul style="list-style-type: none"> ♪ Accommodatie en personeel van de bibliotheek ♪ Kosten vergoed door artikel 757/123-48 (€ 4500,00) 	Voor de uitbouw van de collectie: <ul style="list-style-type: none"> ♪ Al dan niet aanwezigheid van een nieuwe deelcollectie bladmuziek, opgesteld in aangepast meubilair Voor de opendeurdag: <ul style="list-style-type: none"> ♪ Aantal bezoekers en nieuwe leden ♪ Evaluatie
2.	Nieuwe en ex-bibliotheekgebruikers (terug) naar de bib lokken	45 plussers Muziek liefhebbers	Introductie 'digileen' Gast spreker: Johan Mijs (Bibnet)	Budget op begrotingsartikel 767/122-04 (€ 3000,00) Vrijwilligers kunnen een extra service bieden	Aantal inschrijvingen

	Meerwaarde voor de regionale uitstraling creëren door samenwerking met de muziekacademie op te starten.	Amateurmuzikanten	Muzikale avond met verschillende optredens van leerlingen, leerkrachten van de muziekacademie en vrijwillige amateurkunstenaars ter gelegenheid van de Week van de Amateurkunsten.	Personele middelen van de muziekacademie 🎵 Kosten vergoed door artikel 757/123-48 (€ 4500,00) Personele middelen van de bibliotheek	Minstens 2 maal per jaar zulk een uitbreidingsactiviteit organiseren Evaluatie samen met de muziekacademie
--	---	-------------------	--	---	---

Gewenst resultaat

1. Vijf nieuwe leden werven
2. Voldoende respons van jonge ouders en 45 plussers, minstens 25 deelnemers aan beide uitbreidingsactiviteiten
Aanhaken van de samenwerking met de muziekacademie

Evaluatie

1. Uitleencijfers van dit collectieonderdeel
Aantal aanvragen IBL voor bladmuziek
Hoe was de respons?
2. Verloop organisatie uitbreidingactiviteiten
Aantal luisteraars

Bijsturing

1. Up-to-date houden van de collectie
2. Lijst van het aantal inschrijvingen bijhouden
Aangroei groep vrijwilligers door continu nieuwe mensen aan te spreken